

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-08-22
Besvaras senast
2025-09-03 kl. 12.00

Till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2024/25:1379 Regeringens ansvar i samband med strandade förhandlingar om utbyggd kollektivtrafik

I månadsskiftet juni/juli, en tid då politiken vanligtvis har sommaruppehåll, hölls – och strandade – viktiga förhandlingar om betydande investeringar i kollektivtrafiken i Stockholmsregionen.

Att befolkningstillväxten i Stockholmsregionen ställer krav på en utbyggd kollektivtrafik i kombination med ett ökat bostadsbyggande konstaterades redan i början av 2010-talet och var utgångspunkten för Stockholmsförhandlingen samt Stockholms del av Sverigeförhandlingen. Avtal om att gemensamt finansiera ett större antal kollektivtrafikprojekt tecknades mellan staten, Region Stockholm, Stockholms stad och övriga berörda kommuner 2014 och 2018. Här ingår bland annat en större utbyggnad av tunnelbanan, Spårväg Syd och en förlängning av Roslagsbanan.

Flera av projekten går snart in i sin slutfas, men de senaste årens kraftiga kostnadsökningar har gjort att tidigare avsatta medel inte längre räcker till för att gå i mål. Under förra hösten framkom att det saknas 4 miljarder, och under våren 2025 utsåg regeringen en förhandlingsperson med uppdrag att hantera de ökade kostnaderna genom att samla parterna för en omförhandling av avtalen.

Regeringen valde dock att kasta in ett nytt projekt som inte omfattas av avtal i förhandlingen, nämligen Östlig förbindelse. Östlig förbindelse är alltså inte förhandlad eller beslutad inom ramen för samverkan, och kommer också med en betydande, utökad kostnad om cirka 50 miljarder eller mer. Mycket tyder på att detta var en starkt bidragande orsak till att förhandlingarna strandade.

Det är mycket som står på spel. Skulle parterna inte komma överens riskerar påbörjade projekt att behöva stoppas och resterande medel användas till att säga upp kontrakterade entreprenörer. Det vore slöseri med skattemedel, men också en förlorad chans att bygga ut Stockholms kollektivtrafik på det sätt som alla är överens om behövs.

Att föra in ett nytt objekt i en omförhandling av redan tecknade avtal framstår som både riskabelt och oortodoxt. Om regeringen önskar förhandla om ett nytt objekt hade det rimliga i stället varit att initiera en separat förhandling rörande Östlig förbindelse.

Jag vill utifrån ovanstående fråga statsrådet Andreas Carlson:

Hur avser statsrådet att agera för att undvika avbruten utbyggnation av angelägna kollektivtrafikprojekt samt risker för extrakostnader i miljardklassen i samband med att kontrakterade entreprenörer kan behöva sägas upp?

.....

Malin Östh (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck